

DR. GYURJÁN ISTVÁN

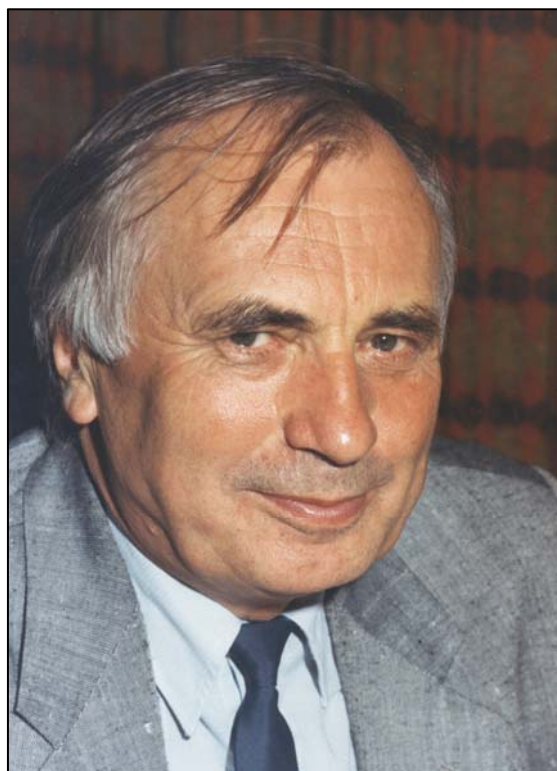
(1935 – 2009)

Gyurján István, az ELTE professor emeritusa, a Természettudományi Kar Biológiai Intézetének nyugalmazott egyetemi tanára, az ELTE Növény szervezettani Tanszékének egykori vezetője, az ELTE volt rektorhelyettese 2009. december 24-én, életének 74. évében távozott az élők sorából. Dr. Hudecz Ferenc rektor gyászbeszédével emlékezünk rá.

Tisztelt Gyászoló Család!

Tisztelt Gyászoló Gyülekezet!

Hölgyeim és Uraim!

Szomorú ez a mai nap. Szomorú, hiszen temetni jöttünk. Temetjük, gyászoljuk és végső búcsút veszünk Dr. Gyurján Istvántól, az ELTE Professor Emeritusától, az ELTE TTK Növény szervezettani Tanszék volt vezetőjétől, a Kar kiváló oktatója kitüntetés birtokosától, az ELTE korábbi Oktatási- és Tudományszervezési rektorhelyettesétől, az Egyetemi ügyek elkötelezettjétől.

Gyurján István 1935-ben született a Nógrád megyei Patvarc községben. 1955-ben iratkozott be az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karára. Abban az évben az Egyetemnek több mint 6000 hallgatója volt. Közülük több mint 1500-an jártak a Természettudományi Karra. 1959-ben szerzett biológiai–kémia tanári diplomát és kezdett dolgozni gyakornokként az ELTE Származás- és Örökléstani (a mai Genetika) Tanszékén. 1961-től tanársegéd, 1962-ben megvédi egyetemi doktori disszertációját, 1964–67 között aspiráns, majd egyetemi adjunktus. Közben 1965-ben "Quantoszóma" jeligés pályázata MTA I. díjat nyer. Ezekben az években már főkollégiumok (Származás, Genetika) előadója és az országban az elsők között szervezi meg a Radioaktív izotópok biológiai alkalmazása c. gyakorlatot. Kandidátusi értekezését 1970-ben védte meg. 1974-től 1985-ig egyetemi docens a Genetika Tanszéken.

A kloroplasztisz gének megismerésével kapcsolatos kutatásokat folytat a Liege-i és a Leningrádi egyetemen és a világhírű Bach Biokémiai Intézetben, Moszkvában. Eredményeit az 1985-ben megvédett akadémiai doktori értekezésében foglalta össze. Még ebben az évben az ELTE Növény szervezettani Tanszékének vezetője, 1986-tól az ELTE professzora lesz. Munkásságával megteremtette a növényi biotechnológia magyarországi bázisát, generációk tanulhatták meg első kézből, mit is jelent a növényi sejtfertmentáció az elméletben és a gyakorlatban. A Tanszéken pezsgő, nemzetközi tudományos életet alakított

ki. Angol, szlovák, olasz, finn és német kutatókkal folyt közös és eredményes kutatás. Fáradhatatlan tanáremberként vezette hallgatók tudományos diákköri munkáját, segítette nagyszámú diplomamunka megszületését. 1984 és 2005 között 6-an szereztek témavezetésével kandidátusi és 8-an PhD fokozatot. Lelkes szervezője volt a tudományos diákköri mozgalomnak.

Jelentős kutatási és sikeres pályázati tevékenysége mellett kiemelkedő a tudományos szakmai közéletben betöltött szerepe. Többek között szervezője volt 2000-ben az Európai Biotechnológiai Kongresszusnak, tagja volt az MTA Növényélettani, az MTA Botanikai és az MTA Mezőgazdasági Biotechnológiai Bizottságainak.

Gyurján István professzor egyetemszervezői tevékenységéért 1994-ben elnyerte az ELTE Pro Universitate kitüntetését. Oktatói, kutatói munkáját az Oktatási Minisztérium 1999 és 2002 között Széchenyi Professzori Ösztöndíjjal, az Országos Diákköri Tudományos Tanács 2001-ben "Mestertanár" cím adományozásával, a Természettudományi Kar pedig a Kar nevesített emlékérme (2005) kitüntetéssel ismerte el. Talán az elismerések közül a legközelebb Gyurján professzor szívéhez a 2002-ben elnyert "A Természettudományi Kar Kiváló oktatója" cím állt. Ezt a címet a hallgatók szavazatai alapján adományozzák és ez egy vérbeli pedagógusnak a legtöbbet jelentheti. 2007-től az ELTE szenátusa határozata alapján az egyetem emeritus professzora volt. Gyurján István munkássága révén a szakma szeretetét hallgatók sokasága tapasztalhatta meg.

Kedves Professzor Úr, kedves Pista!

A Rektori tanévnyitó fogadáson, őszi futó találkozásaink alkalmával még megbeszélhetjük, hol tartunk a Bologna-típusú képzés bevezetésében, milyen új pályázat beadására készülsz, hogyan haladnak doktoranduszaid, merre megy az egyetem: igen a jövőről, a jövő ígéreteiről váltottunk szót. Mosolyogva, bátorítóan mondtad: megy ez, mennie kell és menni fog.

Köszönöm, Professzor Úr, hogy az ELTE tanára voltál. Engedd meg, hogy az Egyetem Szenátusa, a magam és az Egyetem összes polgára nevében megköszönjem, hogy több mint 50 évig szolgáltad az oktatás, a kutatás ügyét – tanárként, tanszékvezetőként, a kari doktori tanács elnökeként és rektorhelyettesként. Köszönöm, hogy mindezt a hallgatók, a Kar, az Egyetem és a magyar tudományosság javára, mindannyiunk érdekében tetted.

Büszke lehet az Eötvös Loránd Tudományegyetem, hogy olyan polgárai vannak, amilyen Gyurján professzor úr, Te voltál, akik ilyen elkötelezettséggel tanítottak, akik ilyen szenvedéllyel kutattak, és akik ilyen tapintattal segítettek másoknak, ahol és amikor kellett. Szavaiddal, amelyeket diákjaid jegyeztek le, búcsúzom Tőled:

„Úgy működöm, hogy abbahagyom.”

Hiányod velünk marad.

Nyugodj békében!

(Elhangzott 2010. január 26-án, Gyurján István temetésén.)